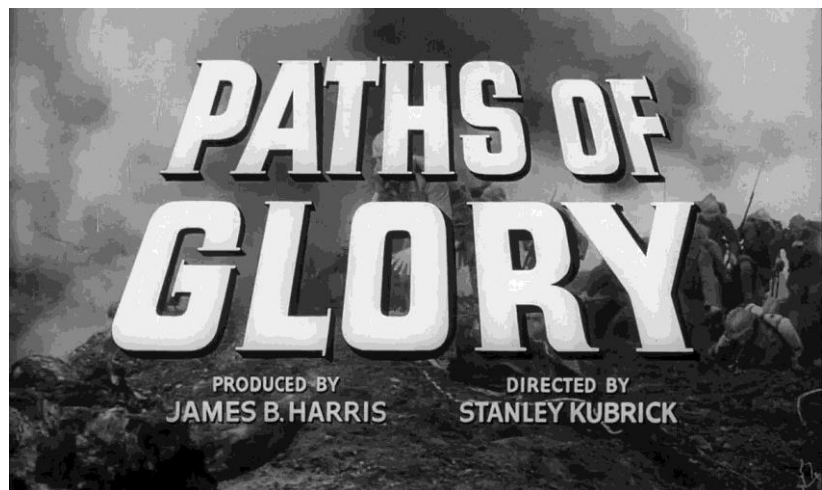

CAMINS DE GLÒRIA

(SENDEROS DE GLORIA / PATHS OF GLORY)

Ramon Breu

SINOPSI

França, 1916, Primera Guerra Mundial. El general francès Paul Mireau per aconseguir un important ascens, ordena un atac suïcida de l'exèrcit francès contra les posicions alemanyes a Agnoc, un punt estratègic de vital importància per al desenvolupament de la guerra de trinxeres. L'ofensiva es converteix en un fracàs estrepitós. Per escarmentar les tropes amb un càstig exemplar, el general Mireau, un dels principals responsables de l'atac, pretén bombardejar les seves pròpies línies. L'ordre, però, no arriba a complir-se. Com a represàlia

convoca immediatament un consell de guerra: tres soldats elegits a l'atzar pels seus superiors són acusats de covardia davant l'enemic i s'enfronten a la pena de mort.

FITXA DEL FILM

Director: Stanley Kubrick

Producció: James B. Harris, per Bryna Productions / United Artists (Estats Units, 1957)

Guió: Stanley Kubrick, Calder Willingham i Jim Thompson, a partir de la novel·la de Humphrey Cobb

Fotografia: Georg Krause

Música: Gerald Fried

Direcció artística: Ludwig Reiber

Muntatge: Eva Kroll

Duració: 86 minuts.

Intèrprets : Kirk Douglas (Coronel Dax), Ralph Meeker (Caporal Paris), Adolphe Menjou (General Broulard), George Macready (General Mireau), Wayne Morris (Tinent Roget), Richard Anderson (Comandant Saint-Auban), Joseph Turkel (Arnaud).

PANTALLA D'ACTIVITATS

- 1.- Per què el General Mireau decideix tirar endavant la missió?
- 2.- A l'inici del film es parla de la *neurosi de guerra*. El General Mireau nega l'existència d'aquesta malaltia. Investigueu els seus efectes.
- 3.- Descriviu com és el paisatge fora de les trinxeres. Per què és d'aquesta manera?
- 4.- Per què el comandant de les bateries es nega a bombardejar les posicions del seu propi exèrcit?
- 5.- Per què el tinent Roget escull el caporal Paris perquè sigui jutjat?
- 6.- Per què són jutjats els tres soldats?
- 7.- Quines irregularitats observeu en el consell de guerra contra els tres soldats?
- 8.- Com valoreu la seqüència de l'execució?
- 9.- Comenteu les següents frases:

- *El patriotisme és l'últim refugi dels brètols.* El Coronel Dax citant Samuel Johnson.
- *El homes han sabut morir molt bé.* General Mireau.
- *França no es pot permetre que un boig guii el seu destí.* General Broulard

12.- Per què el general Broulard decideix prescindir del seu col·lega Mireau?

13.- Com valoreu, globalment, l'actuació del coronel Dax ?

14.- Què simbolitza la darrera seqüència, la seqüència de la taverna?

Llenguatge i tècniques audiovisuals

1.- El General Mireau passa revista a la xarxa de trinxeres. La càmera va seguint el general i el seu ajudant en un moviment anomenat *tràveling*. Què és un *tràveling*? Quantes modalitats hi ha de *tràvelings*?

2.- Si vosaltres haguéssiu estat el director del film, hauríeu inclòs la seqüència de l'afusellament o hauríeu utilitzat una *el·lipsi*? Per cert, què és una *el·lipsi*?

3.- Elaboreu un informe sobre la biofilmografia de Stanley Kubrick. Esbrineu quins altres films de Kubrick també tracten de la guerra.

TRÀVELING DE LECTURES

COMENTARIS SOBRE EL FILM

Després de l'èxit d'*Atracament perfecte* (1956), Stanley Kubrick va voler abordar l'adaptació d'una novel·la que havia llegit de jove i que el va impressionar molt, *Paths of Glory*, publicada l'any 1935. Es tracta de l'única novel·la del canadenc Humphrey Cobb i tracta sobre les seves experiències com a soldat durant la Primera Guerra Mundial.

L'any 1915 el general francès Delétoile va fer afusellar sis homes escollits a l'atzar de la 5a companyia del 63 regiment per covardia davant l'enemic. Per altra banda, el general Reveilhac ordenà a l'artilleria que disparés contra les seves pròpies trinxeres perquè els homes no retrocedissin davant l'atac enemic, i després va fer afusellar quatre soldats escollits, també, a l'atzar. A partir d'aquests fets reals, Humphrey Cobb va construir la seva novel·la i va extraure el seu títol del vers de Thomas Gray: *Els camins de la glòria només condueixen a la tomba*.

A Kubrick, malgrat el seu creixent prestigi, li va costar molt aconseguir finançament per al seu projecte, a causa del dur antimilitarisme del guió, en un context nordamericà marcat encara per la Guerra de Corea. Els possibles finançadors li volien imposar canviar el guió. Però heus aquí que Kirk Douglas s'interessà pel projecte, va acabar interpretant el personatge positiu - el coronel Dax - i va produir el film amb la seva marca, la Byrna Productions.

Per evitar problemes, el rodatge es va fer a Europa, però no a França, on transcorre l'acció, sinó en un castell a prop de Munic. La seva estrena a Estats Units no va presentar problemes, però sí l'europea, que es va fer a Bèlgica, on va estar a punt de prohibir-se. A França es va estrenar divuit anys després i a Espanya, l'any 1986.

L'especialista Antonio Castro va dir de *Camins de Glòria*: *Allò que primer impressiona en el film és el terrible abisme que separa els qui manen del qui obeeixen, i Kubrick posa especial èmfasi en subratllar aquestes diferències. Les trinxeres, plenes de fang i sang, són poblades pels soldats, mentre que un sumptuós castell amb mobles de Lluís XVI és la residència dels generals. La insinuació del general Broulard de que una acció victoriosa li pot generar un ascens, acaba per convèncer a Mireau de que li interessa que les seves tropes tractin de conquerir l'Agnoc, posició alemanya clarament inexpugnable. Els generals juguen amb la vida dels seus homes, en funció de la seva ambició, sense importar-los allò que els pugui passar:*

- *“El deure dels soldats es obeeir l'ordre. No podem deixar en les seves mans decidir quan és possible complir-la i quan no. Si aquesta ordre era impossible, l'única prova que podien aportar era els seus cadàvers al llarg del camí”, afirma impertèrrit el general Mireau.*
- *“Les execucions són un tònic per a la divisió sencera. Hi ha poques coses tan estimulants com veure morir els altres. Els soldats són com nens. De la mateixa manera que una criatura vol que el seu pare sàpiga mantenir-se ferm, les tropes volen disciplina. I una forma de mantenir la disciplina és afusellar un home de tant en tant.”, sentència el general Broulard.*

Certament, a França, durant la Primera Guerra Mundial van haver-hi nombroses execucions per raons semblants a les què apareixen al film de Kubrick. L'any 1934 es van establir les següents xifres : 216 el 1914; 442 l'any 1915; 315 el 1916; 528 el 1917; 136 el 1918; total: 1637. “La verité de 1917” a *Le Nouvel Observateur*,

El tema de la guerra sempre va interessar Kubrick, com ho va demostrar més tard al substituir a Anthony Mann a *Espàrtac* (1960); també al rodar la farsa sobre la guerra freda, *Dr. Strangelove*, (1963) o amb *(La jaqueta metàl·lica)*, (1987), una de les pel·lícules més dures sobre la guerra de Vietnam, però mai va aconseguir la força antimilitarista de *Camins de Glòria*.

Kubrick va convertir la Primera Guerra Mundial en una guerra de classes: els enemics no han de ser el que porten un uniforme diferent. Entre l'alt comandament i els subordinats existeix, al film, un odi profund que separa un

grup i l'altre. La mateixa estructuració jeràrquica i arbitrària que regeix les relacions humanes en temps de pau serveix també en temps de guerra. Des de sempre, els governants han controlat la vida dels seus ciutadans, i en el camp de batalla poden condemnar-los a mort. Tots els caps militars, ens diu Kubrick, amb independència del seu exèrcit, han sacrificat les vides de milions de soldats amb l'objectiu de consolidar el seu prestigi. Tal és la naturalesa de la guerra, de qualsevol guerra, per més que la maquinària bèl·lico-propagandística moderna vulgui alimentar la il·lusió d'un interès nacional que aglutina tots els soldats.

La injustícia i la desigualtat, se'ns diu, són inherents al sistema militar, d'aquí que els afanys de l'oficial defensor, interpretat de manera extraordinària per Kirk Douglas, estigui condemnats al fracàs.

Kubrick va fer cavar unes trinxeres que fan la impressió de profunditat abissal i que conformen un microcosmos totalment aliè al món exterior. Les imatges preses des de la perspectiva del soldat, quan corre per les trinxeres o quan surt d'aquest forats i vol conquerir la terra de ningú, permeten que l'espectador es senti totalment implicat en l'acció. El fum, el sutge i la pols s'uneixen al brogit eixordador dels combats per crear una sensació insuportable d'infern.

Caparrós Lera, JM (1997) *100 pel·lícules sobre Historia Contemporànea*. Madrid: Alianza. Pags. 174-181. Adaptació de Cinescola.

LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Entre el 1914 i el 1918, Europa va viure una de les guerres més cruels que ha conegut la Humanitat, la Primera Guerra Mundial o la Gran Guerra, la van anomenar els contemporanis, sense saber que anys després el món viuria una guerra encara més gran i més terrible.

A la Primera Guerra Mundial, les grans potències es van disputar el domini del món. Quines en foren els causes? Moltes i diverses, com en tot gran esdeveniment històric:

- Rússia, Turquia i l'Imperi Austro-hongarès es disputaven, a principis del segle XX, la seva influència als Balcans. Els Balcans constituïen una zona enormement conflictiva. Per una banda, serbis, albanesos, búlgars i romanesos pugnaven per independitzar-se dels Imperis Austro-hongarès i Turc-otomà. Per l'altra, Rússia volia dominar els estrets del Bòsfor i dels Dardanel·ls per poder tenir una sortida lliure al Mediterrani; i l'Imperi Austro-Hongarès, veritable gendarme de la zona, també volia aconseguir una sortida al Mediterrani a través del port grec de Tessalònica.
- França esperava la primera ocasió per fer retornar a la seva sobirania les regions de l'Alsàcia i la Lorena, incorporades a Alemanya, des de la

guerra franco-prussiana de 1870. A França hi havia un fort sentiment de revenja anti-alemany, que era alimentat sobretot per l'exèrcit.

- El Regne Unit, que anava perdent des de finals del segle XIX el seu dinamisme econòmic, la seva iniciativa política i la seva puixança colonial; no volia resignar-se a la nova situació mundial.
- Als inicis del segle XX, Alemanya havia crescut considerablement des del punt de vista industrial, tecnològic i militar, però xocava amb una greu dificultat per mantenir i augmentar el seu desenvolupament: la manca d'un imperi colonial de dimensions importants. Alemanya, privada d'espai vital, de matèries primeres i dels mercats que suposaven les colònies, veia perillar el seu creixement i corria perill d'asfíxia econòmica. Desitjava, per tant, construir un imperi colonial propi a partir de les colònies britàniques, franceses i holandeses.
- Rússia, ancorada en un règim feudal, desitjava una conflagració europea per guanyar territoris que li obrissin portes al mar i, també, volia desviar l'atenció de la seva ciutadania dels greus problemes interns que patia.

Des del final del segle XIX les potències europees havien anat establint un sistema d'aliances. Primer es va crear la **Triple Aliança** (1882), formada per Alemanya, Àustria-Hongria i Itàlia. Més tard, França, que es veia amenaçada per la força econòmica i militar alemanya, va buscar l'aliança de Rússia i del Regne Unit. Aquesta dinàmica va desembocar en l'anomenada **Triple Entesa** (1907).

L'episodi que va desencadenar la guerra fou l'atemptat de Sarajevo. Les potències estaven disposades a lluitar per redistribuir la seva influència i el seu poder colonial. La guerra estava preparada, només calia l'espurna: el 28 de juny de 1914 Gavrilo Princip, un estudiant nacionalista serbi, va assassinar Francesc Ferran, príncep hereu d'Àustria-Hongria, i la seva dona mentre visitaven Sarajevo, capital de Bòsnia, llavors protectorat austríac.

Arran del magnicidi, Àustria-Hongria, que tenia el suport d'Alemanya, va enviar un ultimàtum i va amenaçar Sèrbia amb la guerra, perquè l'acusava de donar suport als nacionalistes eslaus que hi havia dintre del seu imperi. Rússia hi va intervenir donant suport als serbis. El govern francès no va voler permetre que Alemanya i Àustria-Hongria guanyessin els russos, perquè d'aquesta forma perdia el seu principal aliat i es trobaria en una situació d'inferioritat davant els alemanys.

A l'estiu de 1914, els esdeveniments es precipitaren. Entre el 28 de juny i el 4 d'agost, els estats de les dues aliances es van anar declarant la guerra. Possiblement el país més contrari a la guerra, el Regne Unit, hi va acabar intervenint quan les tropes alemanyes, a fi d'encerclar els exèrcits francesos per darrere, van envair Bèlgica. Itàlia en va restar al marge, de moment. Més tard, a partir d'un tractat secret amb els aliats de l'entesa (Londres 1915), hi va acabar intervenint després d'haver canviat l'aliança.

Ortega Canadell, R. i altres (1996) *Mediterrània 6*. Barcelona: Vicens Vives. Pàgs. 58-63. Adaptació de Cinescola.

Activitats

- 1.- Elaboreu una mapa europeu d'abans i de després de la Primera Guerra Mundial.
- 2.- Què enfrontava Alemanya amb França i el Regne Unit?
- 3.- Quina potència europea tenia l'imperi colonial més gran i ric? Cerqueu un mapa de l'imperi colonial britànic del segle XIX.
- 4.- Confeccioneu un informe sobre la cursa d'armaments prèvia a la Gran Guerra.
- 5.- Quina mena de causes profundes van conduir Europa a la Primera Guerra Mundial?

A FAVOR DE LA PAU: ZIMMERWALD

El manifest que reproduïm a continuació va sortir de la conferència de Zimmerwald (Suïssa), celebrada del 5 al 8 de setembre de 1915, que reuní delegats d'onze països de l'esquerra revolucionària, oposats a la guerra i a la política de la Unió Sagrada, és a dir a la unió de totes les classes socials davant la guerra, que comportava un fre a les lluites socials i de classe.

Proletaris d'Europa!

Fa més d'un any que dura la guerra! Milions de cadàvers cobreixen els camps de batalla. Milions d'homes quedaran mutilats durant la resta de la seva vida. Europa ha esdevingut un gegantí escorxador d'homes.

Siguin quins siguin els principals responsables del desencadenament d'aquesta guerra, una cosa és certa: la guerra que ha provocat tot aquest caos és producte de l'imperialisme. Aquesta guerra ha sorgit de la voluntat de les classes capitalistes de cada nació de viure de l'explotació del treball humà i de les riqueses naturals de l'Univers; fins al punt que les nacions econòmicament endarrerides o febles políticament cauen sota el jou de les grans potències que, amb aquesta guerra, intenten refer el mapa del món, a sang i fetge, d'acord amb els seus interessos...

Els capitalistes de tots els països, que encunyen amb la sang dels pobles la moneda roja dels beneficis de guerra, afirmen que la guerra servirà per a la

defensa de la pàtria, de la democràcia i de l'alliberament dels pobles oprimits. Menteixen. La veritat és que, de fet, enterren, sota les llars destruïdes, la llibertat dels seus propis pobles i alhora la independència de la resta de nacions. El que en resultarà serà noves cadenes i noves càrregues, i és el proletariat de tots els països, vencedors o vençuts, el que ho haurà de suportar tot (...)

Les institucions del règim capitalista que disposaven de la sort dels pobles, els governs – monàrquics o republicans -, la diplomàcia secreta, les poderoses organitzacions patronals, els partits burgesos, la premsa capitalista i l'Església: sobre totes elles pesa la responsabilitat d'aquesta guerra nascuda d'un ordre social que els nodreix, que ells defensen i que només serveix els seus interessos.

Proletaris! Des que va esclatar la guerra, heu posat totes les vostres forces, tot el vostre coratge i la vostra capacitat de resistència al servei de les classes per matar-vos els uns als altres. Avui dia cal que, tot mantenint-vos sobre el terreny de la lluita de classes irreductible, actueu en benefici de la vostra pròpia causa pels fins sagrats del socialisme, per l'emancipació dels pobles oprimits i de les classes esclavitzades (...).

*Obrers i obreres, pares i mares, vídues i orfes, ferits i mutilats, a tots vosaltres, els que patiu la guerra i per la guerra, nosaltres us diem:
Per damunt de les fronteres, per damunt dels camps de batalla, per damunt dels camps i les ciutats devastades: Proletaris de tots els països, uniu-vos!*

Zimmerwald (Suïssa), setembre del 1915

Citat a Ferro, M. (1988) *La Gran Guerra*. Madrid: Alianza Universidad.

Activitats

1.- L'esquerra revolucionària europea va convocar la conferència de Zimmerwald per posicionar-se en contra de la guerra. Quina interpretació fan de les causes de la guerra? Què ha de fer la classe obrera segons els redactors del document?

2.- Cerqueu informació sobre la identitat d'alguns dels participants en aquesta conferència que pocs anys més tard van tenir actuacions polítiques històriques.

3.- Durant els treballs d'aquesta conferència pacifista, es va intentar posar dempeus una estructura que suplís la II Internacional, seriosament erosionada per la Gran Guerra. Esbrineu com va afectar la postura dels partits socialistes europeus l'esperit de la II Internacional..

4.- Quins altres moviments pacifistes coneixeu? Davant de quins conflictes armats van sorgir?

5.- El document del Zimmerwald acaba amb el crit *Proletaris de tots els països, uniu-vos!* Quina obra cabdal del moviment revolucionari havia llançat aquesta expressió?

EL PAPER DE LES DONES A LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

La manca de mà d'obra que hi va haver a causa de la mobilització de molts obrers i pagesos va obligar a recórrer a les dones perquè fessin la feina. A més de ser mobilitzades al front en serveis de la Creu Roja, treballaven a les fàbriques d'armaments (*munitionettes*), als transports, al camp (Womens's Land Army), etc.

La guerra va iniciar el canvi de velles estructures socials, amb la qual cosa les dones van aconseguir més responsabilitat en la feina, més independència. Això va donar una gran força als moviments sufragistes (*suffragettes*), que van obtenir èxits importants (dret de vot de les dones: a l'URSS, el 1917; a la Gran Bretanya, el 1918; a Alemanya i Àustria, el 1919; a Bèlgica, el 1920, etc).

Llegim ara els següents textos:

Text 1

El gran nombre d'obreres que treballaven a uns quants quilòmetres de casa seva va exigir la creació de noves zones residencials. Algunes treballadores vivien en albergs. A més, calia que hi hagués guarderies, i algunes van ser finançades en part pel ministeri de municions. Les guarderies es van convertir en una institució reconeguda.

Però no va ser només a les fàbriques de municions on les dones van substituir els homes. A París conduïen el metro, i a Londres els autobusos; al Clyde (drassanes a Escòcia) clavaven les planxes dels vaixells, i treballaven a les drassanes de la marina alemanya. Feien d'electricistes, de llauners, d'enterramorts. Dos secretaris de Lloyd George (primer ministre britànic) eren dones, i més de 200.000 dones ocupaven càrrecs suplementaris als establiments del govern. El mes de juliol de l'any 1918 a la Gran Bretanya hi treballaven 1.300.000 dones més que el 1914, i es va calcular que 700.000 reemplaçaven homes directament.

Black, L. (1990) *Història mundial del segle XX*. Barcelona: Ed. Vergara.

Text 2

La vida quotidiana, les mentalitats, els costums canviaren tant o més que les fronteres i l'equilibri de poders. En la mesura que la guerra esdevenia total, les

economies dels països bel·ligerants resultaren també mobilitzades, les indústries van ser reconvertides per a finalitats militars i la ciència i la tecnologia experimentaren progressos espectaculars al servei de les maquinàries bèl·liques.

El món de la informació es va veure revolucionat per la telegrafia sense fils i mediatitzat per les exigències de la propaganda. D'altra banda, l'imperatiu de substituir la mà d'obra masculina enviada als fronts obrí de bat a bat a la població femenina les portes del treball industrial, fins al punt de fer reconèixer al mariscal Joffre: "Si les dones que treballen a les fàbriques paressin durant vint minuts, França perdria la guerra". Després d'això, les relacions entre els dos sexes ja no tornarien a ser com abans.

Ni tan sols els escassos estats neutrals – el 1918 no eren més de quinze a tot el món – es van estalviar els sotracs i les transformacions ocasionades per la guerra.

Joan B. Culla i Clarà "1914: la fi d'una Europa". Diari Avui 4-8-1989

Activitats

- 1.- En què treballaven principalment les dones durant la Primera Guerra Mundial?
- 2.- Què eren les *munitionettes*? I les sufragistes? Quines millores van aconseguir?
- 3.- Expliqueu el significat del concepte *economia de guerra*.
- 4.- Com va influir la guerra en la situació de les dones? Per què van aconseguir tenir més força?

DESERTORS

A partir de l'any 1915, quan només es portava un any de la Gran Guerra, la situació del combatent era penosa i insuportable. La vida a les trinxeres, com apareix a *Camins de Glòria*, apagà ben aviat la voluntat dels soldats, mal abrigats, mal alimentats, sempre mal proveïts, profundament desmoralitzats al veure com morien els seus companys. Les seqüeles psicològiques provocaren molts casos de depressions i neurosis de guerra. Un ambient de frustració i antibèl·lic començà a aflorar per mitjà de motins, revoltes, desercions... que foren castigats amb execucions per part dels estats majors dels exèrcits.

Les desercions s'han produïts a totes les guerres. Observem el cas següent aparegut a la premsa i que ens parla d'una ofensiva del govern nord-americà per castigar els desertors de la guerra del Vietnam, quaranta anys després d'haver-se acabat, perquè servís de toc d'atenció als possibles desertors de la guerra d'Iraq...

Pensó que ya nadie le buscaba y cruzó la frontera de Canadá con Estados Unidos, como había hecho otros cientos de veces. Pero 38 años después de que desertara de la guerra de Vietnam, Allen Abney, de 56 años, jubilado, con pasaportes estadounidense y canadiense, fue detenido la semana pasada y transferido ayer a una prisión militar. Fue detenido por sorpresa, cuando junto a su mujer le pararon agentes de inmigración al pasar desde Canadá a Estados Unidos en su camino a Reno (Nevada), donde planeaba asistir a un encuentro familiar.

Abney no es el único marine al que busca el gobierno de Estados Unidos por deserción. Cuando el oficial de la Marina, James Averhart se hizo cargo del Centro de Recolección de Datos de Ausentes, abrió varias decenas de casos que estaban cerrados. Y puso en busca y captura a 33 desertores. "Tengo un estilo diferente de trabajar al de las personas que antes ocuparon este puesto", declaró Averhart al periódico de Florida, Saint Petersburg Times. Desde que se lanzó a la captura de desertores de la guerra de Vietnam, en septiembre de 2004, el equipo a las órdenes de Averhart ha arrestado a 27 ex militares. "Mi trabajo es capturar desertores. Y eso es lo que hago", declaró al diario el oficial. (...).

El año pasado, Jerry Texiero, ex marine estadounidense de 65 años, fue arrestado por desertar para no ir a la guerra de Vietnam. Acabó encerrado en una base militar de Carolina del Norte por una decisión que tomó hace más de cuatro décadas. Con 25 años, Texiero abandonó en 1965 el campamento de los marines porque no quería "ser parte de esa guerra". Era soldado raso. Cambió su nombre por el de Gerome J. Conti. Pero los hombres del oficial Averhart dieron con él y confirmaron su identidad en una base de huellas digitales. Texeiro esperó juicio durante cinco meses ante un tribunal militar. Se enfrentaba a pasar tres años en los calabozos de Camp Lejeune (Carolina del Norte), pero finalmente se le aplicó una "baja deshonrosa" del Ejército.

Allen Abney está bajo custodia en Idaho, a la espera de ser transferido a Camp Pendleton (California), donde afrontará una condena bajo la ley militar. Abney nació en Louisville, Kentucky. En 1968 se alistó con los marines en Estados Unidos. Tenía 18 años. A finales de 1968 cambió de idea y junto a otros miles de soldados cruzó la frontera con Canadá para desertar, debido a su oposición a la guerra de Vietnam. Desde entonces ha vivido en la Columbia Británica, al noroeste de Canadá.

Según expertos legales, la recuperada iniciativa para cazar a desertores de Vietnam supone un aviso para navegantes dirigido a los soldados que en la actualidad tienen dudas una vez que se encuentran enfangados en la guerra de Irak.

“Los mandos están siendo muy duros al respecto”, asegura Lee Zaslofsky, coordinador de la campaña de apoyo a los Resistentes contra la Guerra. “Hay muchos jóvenes que están intentando obtener refugio en Canadá para no incorporarse a sus puestos en Irak, y han decidido sentar un ejemplo”, explica. “La mejor manera de acabar con este problema en el Ejército de Estados Unidos es poner fin inmediatamente a la guerra en Irak”, añade Zaslofsky.

El arresto de Abney ha supuesto encender la luz roja sobre la creciente urgencia para que el Gobierno de Canadá tome una decisión para ofrecer asilo a los soldados que se oponen a Irak. En estos momentos, Canadá acoge a 20 de esos soldados. “Canadá es visto todavía por muchos estadounidenses como lo que Pierre Trudeau definió como un refugio contra el militarismo”, concluye Zaslofsky.

Y. Monge. “Desertores” EL PAÍS. 15-3-2006.

Activitats

- 1.- Elaboreu un informe sobre la guerra de Vietnam: causes, països enfrontats, mapes, desenvolupament, impacte per a la societat nord-americana, conseqüències...
- 2.- Investigueu el moviment pacifista i de rebuig dels joves nord-americans dels anys seixanta i setanta contra la guerra de Vietnam.
- 3.- ¿Quin destacadíssim polític nord-americà dels anys 90 va decidir no participar en la guerra de Vietnam i marxar del país?
- 4.- Feu una llista de les raons que poden conduir un soldat a desertar.

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- La Primera Guerra Mundial: Causes, desenvolupament i conseqüències.
- El militarisme en la Història Contemporània.
- L'Europa del segle XX.
- L'Imperialisme com a motor de conflicte.
- Origen i causes dels conflictes armats del passat i del present.
- El valor de la llibertat i de la lluita contra les injustícies.
- El paper de l'exèrcit en les societats contemporànies.

- El treball de les dones durant la Primera Guerra Mundial.
- El cinema com a element de coneixement històric.

Objectius formatius

- Iniciar-se en el coneixement dels gran conflictes mundials
- Observar una versió cinematogràfica d'episodis de la Primera Guerra Mundial.
- Conèixer diferents recursos expressius del cinema.
- Valorar les estructures militars del món contemporani.
- Analitzar els conflictes bèl·lics.
- Fer servir el cinema per analitzar la societat.

Criteris d'avaluació

- Visionat atent, correcte i respectuós del film.
- Respondre les qüestions de comprensió i del llenguatge audiovisual de forma reflexiva i interessada.
- Capacitat per relacionar i entendre les diferents problemàtiques polítiques plantejades en el film
- Identificar els temes i subtemes de la pel·lícula.
- Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
- Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
- Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.

WEBS I ALTRES REFERÈNCIES

http://es.wikipedia.org/wiki/Paths_of_Glory
<http://www.youtube.com/watch?v=gPtVNDvwGMo>
<http://www.youtube.com/watch?v=0DHhTjiVIF4>
<http://www.youtube.com/watch?v=J0yVoxUQ7Q8>
<http://www.filmsite.org/path.html>
<http://www.claseshistoria.com/1guerramundial/esquema.htm>
<http://www.historiasiglo20.org/IGM/index.htm>
<http://www.youtube.com/watch?v=HTAXx0Q0DKw&feature=related>
http://www.encyclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0031534
<http://www.youtube.com/watch?v=17eKyOGktmY>

Caparrós Lera, J. M., (1997) *100 películas sobre Historia Contemporánea*. Madrid: Alianza Editorial.

Ferro, M. (1988) *La Gran Guerra*. Madrid: Alianza Universidad.

Ortega Canadell, R. i altres (1996) *Mediterrània 6*. Barcelona: Vicens Vives.

Sand, S. (2004) *El siglo XX en pantalla*. Barcelona: Crítica. Letras de Humanidad.

Torres, Augusto M. (1992) *El cine norteamericano en 120 películas*. Madrid: Alianza Editorial.

Vargas, R. (1990) *La Primera Guerra Mundial. L'enfrontament de les potències imperialistes*. Barcelona: Graó Editorial.